

Bài 5 : ĐẶC ĐIỂM DÂN CƯ, XÃ HỘI CHÂU Á

Châu Á là một trong những nơi có người cổ sinh sống và là cái nôi của những nền văn minh lâu đời trên Trái Đất. Châu Á còn được biết đến bởi một số đặc điểm nổi bật của dân cư mà ta sẽ tiếp tục tìm hiểu.

1. MỘT CHÂU LỤC ĐÔNG DÂN NHẤT THẾ GIỚI

Bảng 5.1. Dân số các châu lục qua một số năm (triệu người)

Châu \ Năm	1950	2000	2002	Tỉ lệ tăng tự nhiên (%) năm 2002
Châu Á	1 402	3 683	3 766 ⁽¹⁾	1,3
Châu Âu	547	729	728 ⁽²⁾	- 0,1
Châu Đại Dương	13	30,4	32	1,0
Châu Mĩ	339	829	850	1,4 ⁽³⁾
Châu Phi	221	784	839	2,4
Toàn thế giới	2 522	6 055,4	6 215	1,3

(1) Chưa tính số dân của LB Nga.

(2) Kể cả số dân của LB Nga thuộc châu Á.

(3) Bắc Mĩ có tỉ lệ tăng tự nhiên là 0,6%.

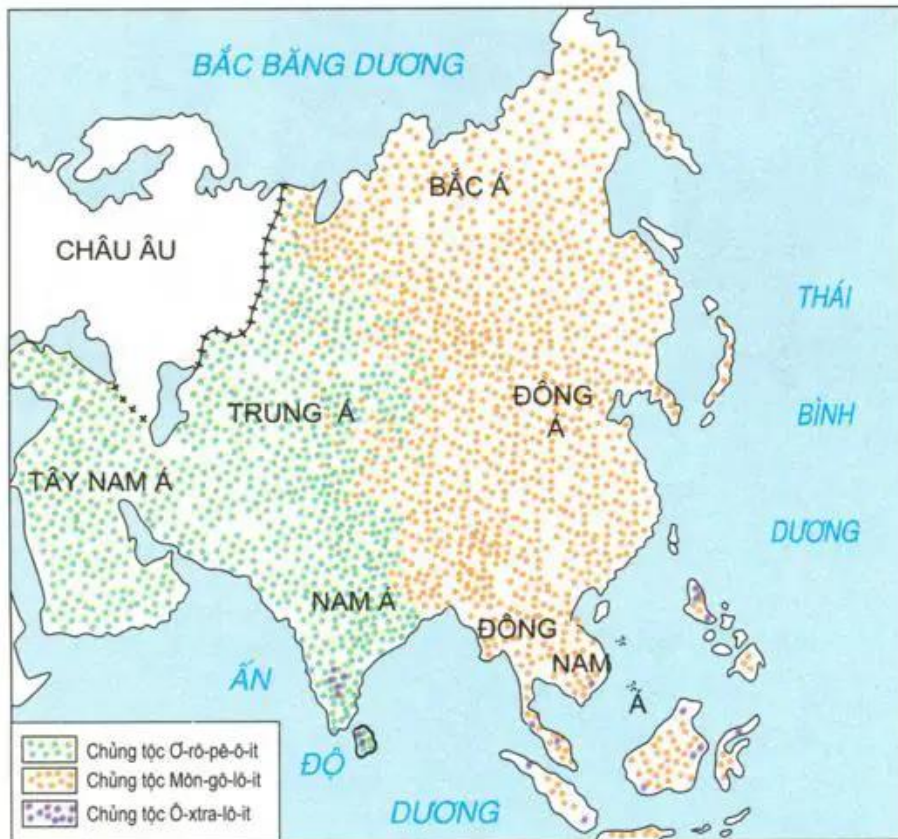
Dựa vào bảng 5.1, em hãy nhận xét số dân và tỉ lệ gia tăng dân số tự nhiên của châu Á so với các châu khác và so với thế giới.

Nhiều nước châu Á như Trung Quốc, Việt Nam, Thái Lan..., đang thực hiện chính sách dân số nhằm hạn chế gia tăng nhanh dân số. Nhờ đó, tỉ lệ gia tăng dân số của châu Á đã giảm đáng kể, ngang với mức trung bình năm của thế giới.

2. DÂN CƯ THUỘC NHIỀU CHÙNG TỘC

Quan sát hình 5.1, em hãy cho biết dân cư châu Á thuộc những chủng tộc nào? Mỗi chủng tộc sống chủ yếu ở những khu vực nào?

Dựa vào kiến thức đã học, em hãy so sánh thành phần chủng tộc của châu Á và châu Âu.

Hình 5.1. Lược đồ phân bố các chủng tộc ở châu Á

Các luồng di dân và việc mở rộng giao lưu đã dẫn đến sự hợp huyết giữa người thuộc các chủng tộc, các dân tộc trong mỗi quốc gia. Họ chung sống bên nhau và cùng góp sức xây dựng quê hương đất nước.

3. NƠI RA ĐỜI CỦA CÁC TÔN GIÁO LỚN

Trên thế giới hiện nay có bốn tôn giáo lớn đóng vai trò đáng kể trong lịch sử văn hoá nhân loại. Đó là những tôn giáo xuất hiện từ thời xa xưa ở châu Á. Tại Ấn Độ đã ra đời hai tôn giáo lớn là Ấn Độ giáo và Phật giáo. Ấn Độ giáo ra đời vào thế kỉ đầu của thiên niên kỉ thứ nhất trước Công nguyên, Phật giáo ra đời vào thế kỉ VI trước Công nguyên. Trên vùng Tây Á, Ki-tô giáo được hình thành từ đầu Công nguyên (tại Pa-le-xtin) và Hồi giáo vào thế kỉ VII sau Công nguyên (tại A-rập Xê-ut). Mỗi tôn giáo thờ một hoặc một số vị thần khác nhau. Các tôn giáo đều khuyến khích làm việc thiện, tránh điều ác.

Nhà thờ Hồi giáo

Chùa của Phật giáo

Nhà thờ Ki-tô giáo

Hình 5.2. Nơi làm lễ của một số tôn giáo

Dựa vào hình 5.2 và hiểu biết của bản thân, em hãy giới thiệu về nơi hành lễ của một số tôn giáo.

Mặc dù tỉ lệ gia tăng dân số đã giảm, châu Á vẫn có số dân đông nhất so với các châu lục khác.

Dân cư châu Á chủ yếu thuộc các chủng tộc Môn-gô-lô-it, Ô-rô-pê-ô-it, và một số ít thuộc chủng tộc Ô-xtra-lô-it. Các chủng tộc tuy khác nhau về hình thái nhưng đều có quyền và khả năng như nhau trong mọi hoạt động kinh tế, văn hoá, xã hội.

Châu Á cũng là nơi ra đời của nhiều tôn giáo lớn : Phật giáo, Hồi giáo, Ki-tô giáo, Ấn Độ giáo.

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Dựa vào bảng 5.1, em hãy so sánh số dân, tỉ lệ gia tăng dân số tự nhiên trong 50 năm qua của châu Á với châu Âu, châu Phi và thế giới.

2. Vẽ biểu đồ và nhận xét sự gia tăng dân số của châu Á theo số liệu dưới đây :

Năm	1800	1900	1950	1970	1990	2002
Số dân (Triệu người)	600	880	1402	2100	3110	3766*

* Chưa tính số dân của LB Nga thuộc châu Á.

3. Trình bày địa điểm và thời điểm ra đời của bốn tôn giáo lớn ở châu Á.